

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Поляки а ми.

Пригадую собі, що на весні 1895 ро-
ку, з нагоди видання брошури «Порабощає-
мий народъ» писали про нашу народну
справу «Parlamentär» і «Галичанинъ». Пер-
ша з тих газет писала з тої нагоди, що
Славяни повинні вступити ся за єдностію
російського царства, бо з причини винай-
деня нової, неісторичної українсько-руської
народности — російська нація, ціла Сла-
вянщина загрожена! Наша мова — по
думці сеї газети — то глупа нісенітниця.
Апостоли України, казала она, жадають
розбити Росію, они завзяті вороги росій-
ської нації, одним словом, Українці Геро-
страти Славянщини.

«Галичанинъ» в той сам час і з тої са-
мої причини писав, що Австрія не може
мати інтересу в піддержуваню українізму
і українофільства, бо оно для неї безхосен-
не; що Росія може вважати прихильну
політику Австрії супротив нашого народу
піддержуванем польського шовінізму против
Росії; що польський шовінізм а українізм
то одно; українофіли а анархістичні еле-
менти — то також одно; що українофіль-
ство накинене нам силою; що Русини слу-
жать Австрії посередно через Поляків; а
Поляки стараються нас вмотати в інтере-
си відбудови Польщі — словом всі ті, що
дбають о самостійний розвій свого народу,
то блудні сини Руси.

*

Ті слова, висказані так отверто, як
мало коли, в приступі горячки (Parlamen-
tär тоді туй-туй мав сконати і ратував ся
найскрайнішими підлостями, поки таки не
сконав — а «Галичанинъ», що ще не збра-
тав ся був зовсім з «Дѣломъ», не гаму-
вав ся також в доносах на всіх народов-
ців) — так ті слова нагадалися мені тепер,
коли в Варшаві Поляки приймають вели-
чаво російського царя, і коли з тої нагоди
заговорила вся польська праса в Європі о
відносинах польського народу до російської
держави.

У всіх трьох дільницях колишньої Поль-
щі верховодять тепер Поляки, котрі у від-
будову своєї вітчизни не вірять а пропо-
відують льюальність до всіх трьох цісарів:
австрійського, російського і німецького.
Так тепер виступили явніше, як коли
небудь, польські угодовці (новоеристи!) в
Росії і сподіваються ся прихильного пола-
годження своїх національних інтересів від
російського царя і єго правительства. Тому
приготували єму величавий привіт і тому
постарали ся о то, що навіть шовіністично-
польська праса в Галичині зі своїми мріями
о відбудові Польщі не виступає так явно,
як нераз доси виступала. Приїзд царя у
Варшаву випередила широчезна дискусія
про польсько-російські відносини — і тепер
починає ся польська «нова ера» в Росії,
коли Поляки сподіваються ся «зажити на
славу»...

*

Мені йде о сконстатоване одного фак-
ту: Відбудова Польщі без Королівства поль-
ського і Великопольщі не можлива. Коли

має бути Польща, то очевидно зложена
із всіх дільниць давньої польської держави,
як не od morza do morza, то щонайменше
в етнографічних границях.

Без надії на російських і німецьких По-
ляків австрійські Поляки не можуть віри-
ти у свій народний ідеал, у відбудову
своєї нещасної вітчизни. А ту надію і віру
відбирає їм не хто иньший, тільки їх же
власні брати, як на приклад тепер російські
Поляки. Взавши погляди одних і других
Поляків на розвагу, не можна одних або
других уважати гіршими патріотами; —
можна лише сказати, що в Австрії, де
Полякам добре діє ся, через те саме їх
фантазія більша, а в російських під гне-
том абсолютизму менша; — але то всякий
тверезий посторонний чоловік мусить при-
знати, що реальна політика російських По-
ляків безпечно принесе їм більші користи,
ніж мрії австрійських Поляків. А та їх ре-
альна політика щонайменше на довгі-довгі
літа усуває з умів польських і думку про
відбудову Польщі. Виразно навіть каже,
що того наміру не має, а хоче жити в ро-
сійській державі і для російської держави,
лише як нарід польський, а не змосковце-
ний. Ту думку їх ми, Українці-Русини, мо-
жемо лише похвалити і побажати їм пово-
дження в їх заходах.

*

Долю нашого народу в Австрії звя-
зала історія з долею польського народу.
Теперішні відносини між сими двома на-
родами не відрадні. З одної сторони є слі-
па невизрозумілість польська, наслідок почу-
тя сили, а з другої сторони німечна нена-
висть руска, не менше сліпа, як польська
зарозумілість. Задля того історія остатних
літ складає ся так, що ніяк не можна пі-
дозрівати австрійських Поляків, що они нас
потребують (як би нас потребували, то би
інакше обходили ся) а Русинів не можна
підозрівати, що они в потребі дались би
ужити до того, чого й самі Поляки не ба-
жають, т. є. до відбудови Польщі. Коли-ж
наші Поляки хоч серцем думають о відбу-
дові своєї вітчизни і до того вважають нас
потрібними, то ми їх теперішнє поступова-
не з нами мусимо назвати політикою буй-
них дітей, а не людей дозрілих і далеко-
зорих. Але не входячи в тайні бажання По-
ляків, бачимо факти, що Поляки творять
свою історію без нас і, де можуть, навіть
против нас. Се мусу сказати не з причини
згаданої повисше ненависти до Поляків,
тільки для ствердження вірного факту, по-
трібного для дальших висновків. Одну лиш
потіху має кождий Русин, що далеко при-
хильніше відносять ся до нас російські і
німецькі Поляки, як австрійські, так що всіх
однаково ненавидіти Русини не мають при-
чини, а противно з угнетеними Поляками
навіть симпатизують, розуміючи їх долю,
подібну як свою.

(Конець буде).

Дальші голоси праси

про конференцію комісії більшости парламен-
тарної з правительством подаємо лише для ін-
формації читателів наших. Деякі з них треба
приймати обережно.

Праска «Bohemia», орган чеських Німців пи-
ше: Німецькі послы дізнають ся аж по склика-
ню ради державної, що проти них ухвалила ко-
місія. Головний атак буде імовірно звернений
проти регуляміну, щоби Славянам і клерикалам
подати спосіб убити обструкцію і парламент
цілий видати на ласку-невласку правительства.
Але послы німецькі напружать всі сили, щоби до
сего не допустити.

«Politik» з 3. вересня каже: Тим, що гр.
Бадені опер ся на більшости — не без виразної
волі корони — одержав автономний принцип най-
висшу санкцію. Обструкція не напалохла ні-
кого. Більшість не відступила ні на волос від
своєї програми. Правительство мусіло запору-
чити ся, що не лише плятонічно годить ся на
сю програму, але що і ручить за її виконанє (?)
Межи проєктом адреси до трону а тронвою рі-
чю дасть ся промостити дорогу. Розходить ся
лише о добру волю правительства. Доносять
нам, що шеф кабінету відпустив председателів
клубів правиці словами, що буде старати ся
інтенції більшости переводити консеквентно,
хоч притім і з уміреностию. Нам не звісно, що
предприйме правительство для здавлення об-
струкції, але знаємо те, що, наколи опозиція
схоче спинити вибір делегації, то тим самим
викличе она питанє, чи не час вже, змінити те-
перішню конституцію та розширити компетен-
цію соймів? Дальше каже «Politik»: Провід
в нарадах комісії з правительством ведуть Че-
хи. На внесенє Енгля вибрано субкомітет, а
офіційальний комунікат комісії стилізував Ге-
рольд. Гр. Бадені мав заявити (?), що він вже
давно наміряв оперти ся на правиці, але деякі
обставини не допустили до того. Тепер піде
правительство рішучо вперед. Рада державна
буде скликана межи 20. а 30. вересня. На по-
рядок денний першого засідання увійде проєкт
зміни регуляміну. Комісія на другим повнім за-
сіданю занимала ся питанєм, що діяти, щоби
зломити обструкцію і які справи поставити на
денний порядок. «Politik» додає також, що
мін. Гавч уступить, а єго портфель обійме гр.
Лятур (?).

«Narodni Listy» кажуть: Правительство му-
сить тепер відкрити шолом. Се, що стало ся на
конференції, не одушевляє нас ще в цілости,
але ми перевірили, що більшість парламентарна
поступає солідарно. Нашою програмою — ска-
зано — є адреса, нашим окликом: рівноправ-
ність. Слова ті пали з уст Поляків. А і другі
групи більшости станули охотно під прапор ав-
тономії і рівноправности. Сказано дальше, що
більшість мусить спрещизувати докладно не ли-
ше своє становище супроти правительства, але
і супроти своїх складових частий. Правитель-
ство попремо, наколи оно нас щиро попірати-ме.
Члени комісії заявили також, що будуть посту-
пати солідарно на всяку евентуальність, хоч би
і прийшло до зміни правительства або до зміни
системи. Проти такої солідарної більшости не
зможе удержати ся ніяке правительство, що хо-
тіло би правити проти правиці. Дальше пода-
ють «Nar. Listy» і дискусію, яка вела ся на
окремім засіданю послів чеських. Там розвинули
Чехи ще більшу рішучість і сказали: або — або!
Они готові піддержати гр. Баденого, але в часі
4-недільнім має він подати їм повні гварантії,
що іменно на поли рівноправности языкової і
нових інституцій національних на Мораві він
додержить всякі приречення. На будинках пра-
вительственных мають бути всюди уміщені і че-
ські написи.

«Reichswehr» довідуєсь з Праги, що в справі регуляміну Чехи домагалися найостріших приписів.

«Fremdenblatt» накликає заєдно до умірности. Борба, яка розгоріла ся в чеських краях не пристає до лиця культурним народам.

«Deutsche Zeitung», орган німецьких націоналів каже: Правительством і правиця можуть змінити або навіть знести конституції, але над Німцями не годні перейти до порядку денного. Се не гельоти.

«N. Wiener Tagblatt» каже: Виглядає се на жарт, що до переговорів з правительством не покликано Німців (!). Їм здає ся, що Німці дадуть ся живі з'оперувати немов той крілик при вівісекції. Припустімо, що більшости удасть ся змінити регулямін. Чи через те виштунуть нас Німців на дудка? Що докажете, ви залізні голови з залізного обруча? Хиба те, що одного Німця по другім будете включати з парламента? То буде вкінці парламент без Німців, толюбвий. Чи се значить розв'язанє справи? Наколи так, то до того можна було дійти коротшою дорогою. Така ваша політика примирення? Ви роздираєте народи австрійські.

Цар в Варшаві.

(Дальше.)

На припорученє варшавського архієпископа Попеля відправлено по всіх церквах навіть і католицьких благодарственні богослуження. По полудни 1. вересня розпочали ся в «Лазенках» представлення духовенства, урядників, дам і комітету займавшого ся збиранєм складок на утворенє філантропійного заведення з нагоди царського побуту в Варшаві. Від комітету промовив марграф Вельпопольский просячи царя о прийнятє дару, на який зложили ся жертви всіх мешканців польського Королівства. Цар прийняв комітет незвичайно ласкаво; за дар подякував і упевняв «що вірить цілковито в їх чувства лояльности». Цар розговорював з деякими членами комітету, почім всіх представлено цариці і она подала кождому членови руку до поцілованя. Від царя удав ся комітет до князя Імертиньського і дякував єму, що він причинив ся до так ласкавого прийнятє дару, крім сего записав ся комітет у міністра справ внутрішніх і у кн. Оболєньського.

— Вечером Варшава заясніла знов ілюмінацією. Товпи народа заповнили улиці, щоби приглянути ся будь ілюмінації будь рухови коляс, що від години пів до 8. до 9 спішили на равт до королівського замку. Замок потопав в філях світла о ріжних красках. На березі Висли горіло 50 смолових бочок а на цілій Вислі, як лиш далеко могло око доглянути, жаріли ріжнородні огні на гарно прибраних човнах. Замок відновлено дійсно по королівськи. Царство прибули на равт о годині 10. Цар приїдів ся в мундур полковника уланів, а цариця в блакитну сукню, ткану золотими нитками, шию пристроїла колією викладаною неоціненої вартости брилянтами, а волося диядемом, на який зложили ся що найкрасні шафіри і брилянти. Царство витали зібрані гості вельми приязно. З концерту царство були вдоволені, а до співачка Рєшконого відозвав ся цар, що рад би єго почувти в Петербурзі. Рєшке осьмілений приязности єю царя відозвав ся, що він не може замовчати того, щоби не сказати, як дуже радує ся населенє Варшави приїздом царя. На се усьміхнув ся цар і відповів: «І мені також принятно». По равтї казали царство представити собі много осіб, почім виїшли на замкову терасу і придивлялись ілюмінації. О 12 годині відїхали з замку.

Другого дня виїхав цар до Модліна і Зєгря, де оглядав фортифікації. Поворот до Варшави наступив о 6. годині вечером а о 8. годині відбув ся двірський обід на 180 осіб, серед котрих було много Поляків. По обіді відбуло ся в амфітеатрі на острові в «Лазенках» театральне представленє зложене з II. акту «Циганського барона». До театру мали вступ всі гості з обідю. В часі поїздки царя до Модліна цариця відвідувала поодинокі заведення добродійні, що стоять під зарядом Поляків.

В п'ятницю їздив цар звиджувати форти в

околиці Варшави. При форті Мокогівськім очікували царя начальник генерального штабу варшавського округу Пузиревський і ген. Комаров, щоби бути єго провідниками при оглядинах фортів. З відси поїхано до Служева, де знаходиться також форт. Ту повитали царя гр. Ксаверій, гр. Анна з Потоцьких Браницька і селянські депутати зі всіх десяти повітів варшавської губернії. Цар так гр. Браницьких як і селян прийняв щиро; розговорював з гр. Браницькими і з кождою депутатською окремо. Звидівши форт повернув цар до Лазенко і безпроводочно вибрав ся в поїздку по місті.

До відомости царя дійшло, що Полякам прикро, що царство не вступили до ніякої католицької церкви, тож по звидженю шпиталю удали ся до католицької церкви св. Александра Товпи народа згромадили ся коло тої католицької церкви. Коли царство вступили до церкви, духовенство попровало їх урочисто перед головний престол і відспівало молитви за них і цілий дім пануючий. Царство уцілювали поданий їм хрест, відмовили коротку молитву, почім опустили церков супроводжені знов урочисто духовенством. Вступили відтак до інституту Александрійсько-Марійського. Інститут сей стоїть під протекторатом кождої цариці і є найвисшим заведенєм науковим для дівчат в Королівстві. Інститутки жертвували для дочок царя дві великі ляльки в строях краковянки і боярки. Відзначаючи учениці одержали нагороди від цариці. Межи нагородженими було шість Польок а одна Росіянка. Тут звиділи католицьку і схизматичку каплицю інститутську. Відтак звиджували ще заведення «Червоного хреста» а найбільшу увагу звернули на павільон «Школи сестр милосердя» а вкінці дві гімназії. З тої поїздки по місті повернули царство до палати «Лазенківської» о пів до п'ятої години по полудни.

О годині пів до 8 розпочав ся великий обід, на котрий запрошено много осіб з польського висшого сьвіта а також кількох членів комітету.

(Конець буде.)

Вісти політичні.

Минувшої п'ятниці зібрали ся о год. 10. перє полуднем на нараду послі: Яворський, гр. Дідушицький, гр. Сильва-Тарука, др. Герольд, др. Шустершиц, проф. Барвінський, гр. Фалькенгайн, барон Діпавлі і др. Поповічі. На тій нараді наступила взаїмна виміна гадок, виявлено свої погляди, якими сторонництва більшости мають руководити ся, а відтак сформуловано головні жаданя. Ті сформуловані постулати закумуновано гр. Баденьому. Над ними відбула ся зараз по полудни конференція з гр. Баденім. Результат єї був вдоволюючий для обох сторін.

На основі віродостойних інформацій можемо ствердити, що правительство і правиця є готові себе взаїмно підпомагати, що сторонництва більшости узнали рішучо потребу солідарного поступованя, та що правительство і більшість будуть старати ся передовсім о приверненє нормального ходу парламентарних розправ.

Всякі донесення праси про пертрактації правиці з правительством не можуть бути точні з природи річи, позаяк так важні справи мусять вести ся бодай до часу в тайні. Ясного проте образу ситуації з дневникарських ревелаций годі осягнути. І ми наводимо їх головню з обовязку дневникарського та щоби представити образ задушевних бажань деяких сторонництв і їх погляди на ситуацію.

Католицька «Vaterland» каже, що в дійсно-сти нарад не покінчено, але ї не буде вести ся їх дальше, понеже згоджено ся на се, щоби остаточно порозуміне відложити на пізнійше. Нема сумніву, що є трудности, а їх повід лежить не в тактичних квестиях, але глубше. Теперішня конституція є ділом німецької лівіці, тимчасом та сама лівіця перешкаджає функціонуваню утвореному через себе механізмови конституційному і осявідчає, що буде робити обструкцію доти, доки та конституція не буде виконувати ся в єї дусі, то значить, доки лівіця не обійме керми в свої руки. Сторонництва правиці піднесли від самого початку закиди против

тої конституції, яко нарушаючої права країв, народу і Церкви, тимчасом гр. Бадені жадає від сторонництв, щоби боронили діла, котре они завсїгди уважали за схиблене. Розуміє ся само від себе, що правиця не може мати великої охоти до ратованя діла, сотвореного супротив неї. Та сама часопись подала була вість, що межи католицьким сторонництвом гр. Діпавлього а прочими сторонництвами більшости зайшло непорозуміне а причиною тих непорозумінь мала бути та обставина, що Чехи вели особні наради з правительством по за плечима більшости. Тепер донесене се заперечує президія католицького сторонництва і упевняє, що сторонництво те хоче згідно поступати з прочими сторонництвами більшости в дусі автономічних принципів, в дусі християнськім і народної толєранції. Наколи би однак Чехи дійсно вели особні переговори з правительством, то природно подїйствовало би ся обставина від'ємно на відносини католицького сторонництва до більшости. Ми вже вчєра подали телеграфічну вість, що наради Чехів були чисто інформаційної натури. Однак ліберальна праса доводить, що Чехи не вдоволяють ся ані удержавненєм приватної гімназії в Опаві і заснованєм чеського університету і чеської техніки на Мораві, але жадають ще референта в міністерстві для чеських шкіл, міністрів і акцентуваня їх лісти кандидатів на судейські посади.

«Politik» доносить, що на нарадах субкомітету наступило цілковите порозуміне, в який спосіб належить побороти обструкцію. Гр. Бадені предложив готовий проєкт нового регуляміну для нарад парламенту і субкомітет прийняв єго до відомости, а чеські послі заявили, що згодять ся на новий регулямін лиш під тим услівєм, сли він буде мав характер провізоричний і возьме ся єго назад, коли буде можна уважати, що обструкція понехана. Послїднє децизия в тій справі має запасти 15. вересня, бо тоді збере ся на ново субкомітет.

Берлінська «Nord. Allg. Ztg.» голосить, що одержала з Відня з дуже поважного жерела слїдуюче донесене: «Правительство в Австрії не буде ані против Німців, ані против конституції; кабінет буде вести справи держави в дусі троновой мови з 29. марта. Сторонництва зближені до правительства мають покликувати ся на проєкт адреси, але сей проєкт треба уважати яко вираз бажань, котрих ніякий кабінет а тим менше теперішній не сьміє ігнорувати, але ї котрих цілковитого сповненя ніякий кабінет не міг би підняти ся. Правительство буде кермувати справами по думці інтенцій Монарха і опре ся о правицю, котра лояльно буде понимати співділанє. Ніякий кабінет австрійський не може робити наглих скоків, ті однак, що надїяли ся, що обструкцією висадять з сідла кабінет, опираючий ся о довіре цісаря, дізнали розчарованя».

Після чеських дневників мала би рада державна бути скликаною на 21. вересня, однак Чехи по причині, що того дня зберав ся в Празі комітет їх мужів довіря жадають скликаня ради державної доперва на 28. вересня.

Подорожи короля Гумберта до Гомбурга приписує вся праса політичне значінє. В Франції дивлять ся дуже косим поглядом на сю гостину. Французам по їх триумфах в Росії дуже не до смаку вість, що тридержавний союз не розлюзовує ся. А взгляд, що ся візита наступила безпосередно по подорожи Форого до Росії і вість, що цісар Вільгельм їде на великі австро-угорські маневри не дозволяє Французам упивати ся триумфом їх союзу з Росією.

Гостину царя в Варшаві коментує переважна часть праси російської в прихильнім дусі для Поляків. «Миров. Отгол.» пише: Добрі чувства полищують добрі слїди в атмосфері суспільній і державній. Росіяни і Поляки бороли ся з собою «якось по славянськи, без племенної ненависти, для котрої межи ними нема місця». «Новости» знов так виражають ся: Забутє квестії буває часами єї розвязкою. Росія витає XX. вік взаїмною приязню замешкуючих єї племен і забутом спорів. «Юридична» часопись надїє ся, що кн. Імертиньський улекшить зближенє через улучшенє і одностайність законів, котрі в Королівстві польськім у всіх галузях перестаріли ся.

Грецькі дневники нарікають на проволочку мирних переговорів і боять ся, що сли такий

стан річи потребає дальше, то Греція так збідніє, що ніяк не знайде средств на сплату воєнного відшкодованя.

«Standard» доносить з Царгороду, що межи царем а султаном наступив договір. Султан зобов'язався не перешкаджати Росії в центральній Азії, а за се одержав приреченє, що Росія буде підпирати права Туреччини в Європі.

Новинки.

— В Зарваницю. Щоби достойно почитати пам'ять 200 літнього ювілея закінчення св. Унії з Римом вибирає ся процесіональний похід з кількох частин краю до Зарваниці. З під Львова вибирають ся (прочани) дня 10. вересня в п'ятицю зі «Старого Села» залізницею до Галича, де посітять церков і вислухають відповідну місію і часови проповідь, потім оглянувши звалища замку, перейдуть часть дороги в напрямленню до Завалова, де заночують. Звідси в суботу доберуть ся через Голгоче до Зарваниці. Друга часть, котру на тое стати, буде могла перейти залізницею до Озеран коло Бучача, з відки до Зарваниці є 2 миля.

В Зарваниці надіють ся стрітати людей з всіх сторін, а іменно св'ященники деканата скалатського обіцяли греміально взяти участь в тім торжестві. Тож в суботу всі побожні прочани зібравшись коло церкви вислухають привітне слово і вечірню з проповіддю, а в неділю торжественну Службу Божу, котру відслужить Всч. о. митрат Туркевич. По Богослуженню наступить поворот.

— Фейлетоніст «Діла», лікар і член комісії поліційно-санітарної в Мостах великих, п. Я. Н-к, уважав за відповідне в ч. 190 напасти на нашу редакцію за се, що ми посміли звернути увагу «Просьвіти», що в її домі загніздила ся нехарність і злучений з нею несвіжий воздух. От що пише дотепний фейлетоніст: «Репортери «Руслана» повнять свою службу доволі «з засієсієм» не тільки пальцями, але й носами... Они винюшили навіть в каменниці «Просьвіти», куди заходити їм нема інтересу, нечистий воздух — і в почуттю свого відомого «патріотичного» обов'язку виписали се в своїм органі на адресу львівського магістрату, щоби на «Просьвіту» стягнути увагу санітарно-поліційних властей. Факт сей обурив був кількох більше горячих людей, та они успокоїлись, коли я — сам лікар і член комісії поліційно-санітарної упевних їх, що репортери «Руслана» запах чорного карболію (котрим сильно дезинфекціують ся деякі убикації в домі «Просьвіти») взяли за зіпсований воздух. Та й не дивниця! Они сараки, нанюхають ся стілько зіпсованого воздуха по панських передпокоях, вистуюючи там в справах своїх і свого органу, що вже й не можуть зорієнтовати ся: звідки запах походить». Коли-б на сю замітку фейлетоніста прийшло ся відповісти поважно, то хіба на одно, що всі члени редакції суть членами «Просьвіти», ба деякі навіть основателями і почесними членами, що отже у кожного з них є інтерес заходити до дому «Просьвіти». Але менша з тим! Пан фейлетоніст в однім перехопив ся, що надмірно вихваляє свій нюх. Навіть фірма «лікар і член комісії поліційно-санітарної» нам не імпоує, бо знаємо, що чого як чого, то нюху панови фейлетоністови недостаче. Два роки тому поїхав фейлетоніст «Діла» на весілля до Пристани і... не мав нюху. За дотепне поведєнє опинив ся лікар і член комісії поліційно-санітарної в передпокою а до того дістав такого прочухана в околицю носа, що ніяк дивувати ся, коли з того часу запах чорного карболію і запах з «деяких убикацій» робить на єго ніс однакове враженє.

— Вибірчий процес. В понеділок 6. вересня відбув ся у Львові перед судом присяглих процес против о. Александра Ротка, адміністратора гр. кат. прихода в Девятниках, обжалованого прокуратуриєю о се, що дня 21. лютого с. р. серед проповіді в церкві старав ся побудити зібраних селян до ненависті против польської народности і властивісті більшої посілости. Бороить др. Федак. — З розправи, до котрої покликано 10 свідків, показало ся, що перед суд поставили о. Ротка властиво слідчі зізнання свідка Йосифа Бжозовського, учителя, котрий зізнав був, що на Богослуженню читав о. Ротка пастирське посланіє австрійського єпископату і пояснюючи єго говорив про різню з р. 1846, назвав Поляків «посіпаками, заволоками, драбми», що пани хотять завести назад панщину і від них тепер не можна нічого сподівати ся хіба панських помиб, словом, що ціла проповідь о. Ротка «tchneła nieprawicią» до Поляків. Всі

ті зізнання старає ся свідок при розправі злагіднити і говорити, що тепер слів о. Ротка собі не пригадує, що він їх інакше розумів при зізнанню а інакше слідчий судия, котрий зрештою єму не прочитав протоколу перед підписом, знає лише, що о. Ротко промовляв за рускими виборцями, підчас коли в пастирськім посланію стояло виразно, «żeby nie wybiegać Rusinów». Зізнання прочих свідків при розправі випали в користь о. Ротка. Характеристична була відповідь свідка Едварда Пошковского, писаря на питанє, якої він народности: «z Giesy!», що мало значити, що він греко-католик, отже ніби Русин.

Розправа скінчила ся дуже скоро. Не переслухано навіть всіх свідків, як прокуратор відступив від обжалованя.

— 3 товариства «Просьвіта». В місяці липни і серпни сего року внесено через канцелярію «Просьвіти» подання до намістництва о заснованє нових читалень з отсих дев'ятнадцять громад: з Миколаєва і Руди повіту бобрєцького; з Бабицево пов. борщівського; з Петликовево пов. бучацького; з Вишенки і Лозини пов. городецького; з Чернелиці пов. городенецького; із Ждині пов. горлицького; з Белеєва пов. долиньського; з Заліщик і Лисовево пов. заліщицького; з Остаповево пов. золочівського; з Ляхович зарічних пов. жидачівського; з Болохова пов. калуського; з Іспаса пов. коломийського; з Волосткова пов. мостиського; з Гайворонки пов. підгаєцького; з Розлуча пов. турчанського і з Порохника повіту ярославського.

— Концерт вірцевого хору академиків відбуде ся в Перемишлі дня 9-го вересня в сали Замковій без танців (а не, як первісно оголошено, в сали ратушевої з танцями). — За комітет др. Т. Кормош і о. Н. Підгорецький.

— Посвяченє нової школи в Сокалі відбуло ся в понеділок дня 6-го вересня. На то торжество запрошено віцепрезидента краю ради шкільної п. Бобжинського, краєвого інспектора шкільного п. Б. Барановського і послів сокальських пп. Вахнянина і Крайньського.

— В краєвій школі лісової господарки зачне ся шкільний рік 1897/8 дня 1-го жовтня. Подання о прийнятє має вносити ся до дирекції найдальше до 20-го вересня.

— Виділ товариства св. О. Николая в Перемишлі запрошує сим П. Т. членів на торжественне посвяченє угольного каменя під будову нової бурси. Посвяченє відбуде ся дня 8-го вересня с. р. о годині 10-ій зрана безпосередно по службі Божій, котра відправить ся того дня на інтенцію бурси о 8-ій годині рано. — Від виділу тов. св. О. Николая. Гріг. Цвєлиньский предсідатель, др. Т. Кормош секретар.

— 3 дирекції руского народного театру. З причини, що сали театральна в Станиславові буде в днях 7-го і 8-го с. м. занята, їде театральна трупа до Товмача і там дасть два представлення. Ві второк «Пташника з Тиролю» а в середу «Ой не ходи Грицю». По повороті з Товмача дальший репертуар в Станиславові такий: в четвер «Хата за селом», в суботу «Гаспароне», в неділю «Запорожець за Дунаєм» і «Вечерниці».

— Школа політехнічна у Львові. Ректорат школи політехнічної оголосив програму викладів в році науковім 1897/8. З заміщеного загального справоздання з року минушого що до статистики учеників, виходить, що в останнім (літнім) півроці р. 1897 було на виділї інженерії учеників 217, на виділї будівництва 34, на виділї будови машин 76, на виділї хемії технічної 38; — разом 365. Після походження було з Галичини 289, з Конгрєсівки і Росії 63, з Угорщини і Сємиграду 4, з Шлезка 2, як також по одному з Чех, В. кн. Познанського, з Франції, Італії, Туреччини і Румунії. Поляків було 341, Русинів 21 — иньших народностей 3. Жидів було 34.

— Рінг пивоварників повстає у Львові. Є то властиво концєсіонованє правительством товариство акційне, що набуло на власність усі львівські броварі а консументів пива поділило на ділянки, котрі будуть могли діставати пиво лише з приділеного їм бровару, а не иньшого. Не обійде ся притім, щоби львівське пиво не подорожало. Виравді рінг ще формально не утворений, але всео вже находить ся на найліпшій дорозі.

— Крадіж в краківськім товаристві ubezpieчень. З автентичного жерела доносять, що урядник при львівській Рєпрезєнтації Тов. взаім. ubezpieчень, Тадей Лєщинський, той сам, що о нїм ми вчера доносили, надужив яко референт в відділі шкід покладаного в нїм довіря і наразив Товариство на значнійшу шкоду. Зарядженє дирекцією шкєнтро відбуває ся тепер в бюрах рєпрезєнтації і о скілько на разі здає ся, вика-

же шкоду виносячу понад 10.000 зр. Дирекція має віддати справу до державної прокуратури і зажадає розіслання гончих листів за злодієм. Одна з львівських часописий пише, що Лєщинський, звисний в нашім місті bodvivant чмихнув в товаристві одної «дамі» до Америки. — Уміють бавити ся пани, нема що казати і тому то всі крадіжи або як они їх називають «мальверзації, дефравдації, неправильности» і т. д. лущають ся на сум так часто, походять лиш від великих панів.

— Смерть в Татрах. Ученик V класи гімназійальної з Пешту, Максиміліян Бувальд, перебуваючи з матерією через літо в Матлярах під Татрами вибрав ся 13. серпня з товаришами до долини «Зимних жерел» на зілля «котячі лапки». Та долина окружена урвистими вапняними стінами, а на них ростуть «котячі лапки» подостатком. Не зважаючи на перестороги товаришів, загнав ся студент в страшні кручі і упав нечаяно в пропасть. Переражені товариші поспішили швидко до Матлярів за допомогою лікарською. Дперва по півночі відшукано тіло хлопця з розбитою на кусні головою. Мати вернула домів з гірського воздуха по се, щоби синові справити похорон.

— Наш земляк п. Микола Івасюк, артист-маляр з Монахова одружив ся там з панною Цецилією Юнг і онюгді переїхав через Львів до Черновець, куди переносить ся вже на постійний побут.

— Засуд на конокрадів. В справі конокрадів з Сокальщини, про котру ми писали онюгді, видав вже львівський трибунал засуд, котрий так звучить: Стефана Новосада засуджено на 3 роки тяжкої в'язниці, заостреної постом кожного місяця, Асафата Мроця на вісім місяців, Мавра Лейбу Генавера на вісім місяців, Ів. Свистуна на 4 місяці, Як. Щєрицького на 3 дні, Бартка Бомбруха на 5 днів, а Приступу, Іцка Мончара і Спирида. Мроця увільнено від вини.

— Померла Юлія з Березинських Созаньска, жена гр. кат. пароха в Журові, рогатинського повіта, дня 4-го вересня, в 25-ім році житя.

Телеграми.

Відень 7. вересня. Словінці жадають упорядкованя квестії народного шкільництва в Гориції і Триєсті і перзональних змін відповідно їх бажанням. В противнім разі Словінці не будуть підпомагати правительства.

Відень 7. вересня. В четвер відбуде ся рада міністрів під предсідательством цісаря. Вчєра приїхав до Відня міністер Каляй і Банфі. Каляй мав довшу аудієнцію у цісаря.

Париж 7. вересня. Півурядова праса французска уважає гомбурські тоасти за незвичайно мирні, але додає, що сей мирний настрій належить завдячити головно російско-французькому союзови.

Бєрлин 7. вересня. Вість о уступленю кн. Гогєнльогого по причині суперечности поглядів з цісарем що до карної процедури войскової показує ся мильною. Міродайні круги уважають за річ пожадану, щоби Гогєнльогє полишив ся на становищи зі взгляду на заграничну політику.

Прага 7. вересня. Посол Бакє з радикального сторонництва утворив вчєра новий клуб «neodvislost» (независимість). Клуб сей зложєний частково з давних обжалованих в процесі Омлядіни, як Рашин і Сокол ухвалив резолюцію взиваючу молодоческих послів, щоби вдержали на правно-державнім становищи, не вдоволяли ся дрібними концєсіями і не пристаєли на ограниченє парламентарного регуляміну.

Хєб 7. вересня. Ув'язнено тут редактора Гофєра з партії Шєнерєра за єго антидержавну бесїду виголошену на прогульці в часі урочистий Сєдану. Сконсигновано войско, бо заходить обава розрухів.

Канєа 7. вересня. Бльокада портів зносить ся 10 с. м., бо повстанці годять ся на автономію під уєлієм, що турецькі войска виберуть ся з Крєти.

Жовква 7. вересня. Сєло Мацєшин вигоріло цілковито. В огни згоріла одна жєнщина і много худоби.

Гігієнічна охорона для пань

найвигіднійшою і найлучшою.

Перевисшає всі дотеперішні спеціальности гумові.

Картон 2 злр.

Головний склад комісовий в аптиці

під

«СРІБНИМ ОРЛОМ»

Зигмунта Рукєра

у Львові.

161 47—?

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 2, вересня 1897.

I. Анції за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.		
Зеліз. Львів-Черн.-Ясеп по 200 зл. валь.	215	218
србл.	282	285
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	380	390
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	—	210
Гарбарії в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200	210
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим		
Ліпінського по 500 кор. в. ав.	250	260

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 20	110 90
„ „ 4 1/2% „ льос в 50 л.	100 —	100 70
„ „ 4% „ в 601 по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	100 50	101 20
„ „ 4% в. ав. льос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.)	97 80	98 50
„ „ „ 4% льос в 41 1/2 літ	97 50	98 20
„ „ „ 4% „ в 56 літ	97 10	97 80

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропінац. 4% в. ав.	97 80	98 50
Буков. „ 5% „	102 75	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102 10	102 80
„ „ 4 1/2% (3 ем.)	100 10	100 80
Зелізниця льокальні 4% по 200 кр.	96 50	97 20
Позички краєв. 6% в. ав. з року 1873	103 —	—
„ „ 4% „ 1891	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1893	97 80	98 50
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97 —	97 70

IV. Льоси.

Міста Кракова	25 25	27 25
„ Станиславова	42 —	—

V. Монети:

Дукат цїсарський	5 62	5 72
Наполеондор	9 49	9 59
Пів-імперіал	9 55	—
Рубель російський срібний	1 20	1 25
„ паперовий	127 50	128 50
100 марок німецьких	58 55	59 —

Розклад їзди поїздів залізничних обовязуючий від 1-го липня 1897.

(Приїзд і відїзд под ний після часу середно-європейского).

Поїзд		Поїзд		
посп.	особ	посп.	особ.	
приходить о годині		приходить о годині		
до Львова		зі Львова		
1:30	7:30	з Іцкан	6:00	до Підволочиск з голови двірця
	7:50	„ Янова	6:10	„ Іцкан
	7:52	„ Тернополя на Підзамче	6:15	„ Підволочиск з Підзамча
	8:05	„ Лавочного	6:45	„ Іцкан
	8:15	„ Тернополя на головний дворець	8:40	„ Кракова
	8:25	„ Сокаля	8:55	„
	9:10	„ Кракова	9:20	„ Скольного (до Гребенова від $10/7$ — $31/8$)
	10:35	„ Ярослава	9:25	„ Сокаля
	1:15	„ Янова	9:40	„ Янова
	—	„ Кракова	10:05	„ Підволочиск з головного двірця
1:50	1:40	„ Скольного (Гребенів від $10/7$ до $31/8$)	10:27	„ „ з Підзамча
	—	„ Черновець	10:45	„ Іцкан
2:15	—	„ Підволочиск на Підзамче	1:04	„ Янова (лиш в неділі і свята)
	—	„ „ головний дворець	1:55	„ Підволочиск з головного двірця
2:30	5:25	„ Сокаля	2:08	„ „ з Підзамча
	5:35	„ Підволочиск на Підзамче	2:31	„ Брухович що неділі і свята до дальшого зарядження
	5:45	„ Іцкан	2:40	„ Черновець
Ніч		2:50	„ Кракова	
5:10	3:04	з Підволочиск на Підзамче	3:00	„ Янова
	3:30	„ „ головний дворець	3:05	„ Скольного (від $1/8$ до $30/8$ з Стрия)
	6:00	„ Кракова	4:40	„ Ярослава
	6:55	„ Підволочиск на головний дворець	3:40	„ Зимної води що день до дальшого зарядження
	8:00	„ Кракова	3:48	„ Брухович
8:45	8:15	„ Янова тільки в неділі і свята що день а від $15/8$ до $31/8$ в будні дні	Ніч	
	8:49	„ Брухович тільки від $20/8$ аж до дальшого зарядження	4:40	до Кракова
	9:01	„ Кракова	5:20	„ Лавочного
	9:10	„ Янова тільки в неділі і свята що день а від $15/8$ до $31/8$ в будні дні	6:24	„ Янова лиш в будні дні
	9:30	„ Іцкан, Бергомету з виїмком понеділка	6:45	„ Кракова
9:43	9:30	„ Кракова	7:05	„ Сокаля
	9:43	„ Підволочиск на Підзамче	7:25	„ Тернополя з головного двірця
	9:50	„ Іцкан	7:30	„ Лавочного
	10:00	„ Підволочиск на головний дворець	7:47	„ Тернополя з Підзамча
	10:20	„ Скольного (лиш від $1/8$ до $30/8$) Стрия, Хирова	8:50	„ Янова в неділі і свята
12:10	12:10	„ Лавочного	10:30	„ Іцкан
			10:50	„ Кракова
			11:00	„ Підволочиск з головного двірця
			11:37	„ „ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Книгарня „Наукового Товариства імени Шевченка“

2 у Львові, улици Академічна ч. 8. продає слїдуючі книжки:

Корн. Устиянович. М. О. Равский і російський панславїзм	—80 зр.
Залуквич. Кістяки Гольбайна ч. 2.	—15 „
„Зеркало“ з року 1890 1891 і 1892 по	2:00 „
Бібліотека Батьківщини ч. II.	—20 „
Север. Задля святаї землі	—50 „
Вас. Чайченко. Твори ч. I. 80 кр., ч. II. 60 кр., ч. III.	—80 „
„ Книга казок поезії часть II.	—60 „
„ Під хмарним небом, поезії ч. I.	1:00 „
„ Хома Макогін, убогий наймит	—15 „
„ Робінзон	—20 „
„ Олесь, Комар, Дума про княгиню, Грицько, Що страшнійше, по	—5 „
„ Книга байок	—50 „
К. Т. Подолєнко. За громаду. Хроніка	—20 „
Записки товариства імени Шевченка ч. I.—IX. по	1:00 „
О. Кенан. Сибір ч. I. і II.	1:20 „
Г. Данилевський. Збігці в Новоросії	1:00 „
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 450 зр. без перес., з перес.	5:00 „
„ Кобзар III. том, проза	2:00 „
„ Кобзар для дітий	—20 „
„ Поезії ч. I. і II. по	—35 „
Мапа етнографічна України Руси	—20 „
Книга пісень Генрика Гейне, Лесі Українки Станіславського	—80 „
Лесь Українка. На крилах пісень	—60 „
М. Лисенко. Коза дереза, дитяча оперета	—80 „
Різдвяна ніч, опера	—80 „
Твори Трофима Зіньківського ч. I. і II. по	1:00 „
Еміль Золя. Мрія, повість	1:00 „
Еркман Шатріан. Пані Тереса, повість	—80 „
Вол. Короленко. Сілий музика, повість	—60 „
О. Я. Кониський. Оповідання	—30 „
„ Грішники	—20 „
„ Т. Шевченко, вік парубочий	—20 „
„ „ в академії	—20 „
„ „ до арешту	—20 „
Юрій Еберс. Номо сум, повість	1:20 „
„ Стефан Лаврентій	2:70 „
Евген. Гребінка. Чайковский, повість	—70 „
„ Байки	—10 „
Ганна Кері. Замок Делі, повість	2:50 „

Всеволод Гаршин. Малярі, оповіданє	—10 „
М. Родзвївичина. Девятіс, повість	1:00 „
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	—20 „
„ 3 чужого поля	—20 „
„ 3 півночі	—20 „
Фр. Равіта. Гетьман Маєса	1:20 „
Вальтер Скот. Рішард львине серце, повість	1:20 „
Уманець і Спілка. Словар російсько-український часть I. і II. по	2:50 „
Петро Люті. Рибак ісландський, повість	—60 „
Іван Безсторонний. Відношеня обрядів в всхідній Галичині	—30 „
І. А. Гончаров. Обломов, повість	1:80 „
М. Загірня. Жанна д' Арк, орлеанська дїва	—10 „
„ Про Оврама жидовина і Хведора християнина	—10 „
Юрій Онет. Великий лім, повість	2:00 „
Володимир Навроцкий. Твори ч. I.	1:20 „
Вільгельма Гілерн. Власними силами, повість	1:20 „
Ігнат Онискевич. Руска бібліотека ч. III.	1:50 „
Федор Достоевський. Вина і кара, повість	4:00 „
Др. Кость Левицкий. Німецько-руський словар правничий	3:50 „
„ „Руска Правда“, пам'ятник староруский	—50 „
Юл. Стінде. Родина Бухгольців, повість	1:00 „
Кость Федьків. Квіточка	—20 „
„ Віночок	—20 „
Гордієнко. Картагенці і Римляни	—20 „
Забавки, менажерия, гостинець, зьвіринець, образки по	—10 „
Др. Л. Кельнер. Істория педагогії	—60 „
Др. Евг. Олєсницький. Право пропінації	—50 „
Шевченко в 26 році життя, фотографія	—50 „
Г. Раймунд. Міщанске племя	1:20 „
Адам. Гроші а праця	3:20 „
Карль Дікенс. Новорічні дзвони	—60 „
„ Олівер Твіст	1:20 „
Мовр. Іокай. Новий дідич	1:50 „
Бальзак. Батько Горіо	2:00 „
Альф. Додє. Фромонт молодший і Ріслєр старший	1:40 „
„ Набоб	2:70 „
Мих. Вербицкий. Завіщанє Т. Шевченка, ноти	—50 „

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупнї:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ВІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цїнах. 67—?

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель)

приймає передплату на всі часописи у всяких языках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

Видає й відповідає за редакцію: Стефан Кульчицкий.

Вже появилася з друку
РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печенї, які тільки можливі: Волові, баранячі вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Цїна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манейцного і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк

Гіпотечний

перенїс

КОНТОРУ ВИМІНИ

Відділ депозитовий

котрих бюра містили ся до тепер в мезаніні власного будинку до льокалю фронтового в партері.

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові

(Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим ваглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійшй зарядженя. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

1000 туток цигаретових за 1 зр. поручає фабри-ка туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улиця Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакованє і відсылка franco.

Дмитро Затурский

поручає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітий

у Львові, улиця Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Цїни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відворотною почтою.

140 3—140

З Друкарні В. А. Шийковського.